

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет економічний
“18” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КУРОРТНА СПРАВА**

Галузь знань J «Транспорт та послуги»

Спеціальність J2 «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг»

Освітня програма «Готельно-ресторанна справа»

Факультет Економічний

Розробники: Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО, завідувачка кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, д.е.н., професор

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є: ознайомлення здобувачів з понятійним апаратом, сутністю курортно-рекреаційного районоутворення і районування території, умовами і чинниками рекреаційної спеціалізації території; з курортно-рекреаційним потенціалом України; особливостями сучасних міжнародних туристичних потоків, факторів, що впливають на кількісні та якісні зміни їх показників; основними підходами і методами визначення ефективності використання рекреаційних ресурсів.

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	J2 «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг»	
Освітня програма	Готельно-ресторанна справа	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної, дистанційної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна, дистанційна
Курс (рік підготовки)	1 курс	1 курс
Семестр	2	2
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>8 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>8 год.</i>
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	<i>134 год.</i>
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Курортна справа» є формування у здобувачів розуміння специфіки і видів курортної діяльності, знання з організації і розвитку курортно-рекреаційних систем.

Навчальна дисципліна «Бізнес-планування осель сільського зеленого туризму» передусє вивченню «Курортна справа».

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність вирішувати складні завдання дослідницького та/або інноваційного характеру готельно-ресторанної справи.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність до аналізу, оцінки, синтезу, генерування нових ідей.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій, використовувати міждисциплінарні дослідження аналізу стану розвитку глобальних та локальних ринків готельних та ресторанных послуг для розв'язання складних задач розвитку готельного і ресторанного бізнесу.

СК 2. Здатність систематизувати та синтезувати інформацію для врахування крос-культурних особливостей функціонування суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 3. Здатність планувати та здійснювати ресурсне забезпечення діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу.

СК 4. Здатність створювати і впроваджувати продуктові, сервісні, організаційні, соціальні, управлінські, інфраструктурні, маркетингові інновації у господарську діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 5. Здатність забезпечувати ефективну сервісну, комерційну, виробничу, маркетингову, економічну діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 6. Здатність координувати та регулювати взаємовідносини з партнерами та споживачами.

СК 7. Здатність до підприємницької діяльності.

СК 9. Здатність забезпечувати якість обслуговування споживачів готельних та ресторанных послуг.

СК 12. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі готельно-ресторанної справи у мультидисциплінарних контекстах, у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.

СК 13. Здатність здійснювати бізнес-планування діяльності осель сільського зеленого туризму, формулювати завдання, пов'язані з екологічністю діяльності суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Розробляти і приймати ефективні рішення з питань розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики, забезпечувати їх реалізацію, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки їх впливу.

ПРН 4. Здійснювати моніторинг кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг.

ПРН 5. Оцінювати нові ринкові можливості, формулювати бізнес-ідеї та розробляти маркетингові заходи з невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 8. Ініціювати, розробляти та управляти проектами розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу із врахуванням інформаційного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

ПРН 11. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та видів послуг (продукції) в сфері готельно-ресторанного бізнесу та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

ПРН 13. Здійснювати бізнес-планування осель сільського зеленого туризму, досліджувати світові і вітчизняні екологічні вимоги до засобів розміщення та закладів ресторанного господарства.

ПРН 14. Діяти у відповідності з принципами неприпустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна, дистанційна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Рекреаційна система як основа формування курортів												
Тема 1. Поняття курортної справи та історія її розвитку	10	2	2			6	11	1				10
Тема 2. Рекреаційний простір та курортно-рекреаційний потенціал	10	2	2			6	11	1				10
Тема 3. Рекреаційна система як основа формування курортів	14	4	4			6	11		1			10
Тема 4. Організація рекреаційної діяльності в курортній зоні	14	4	4			6	11	1				10
Тема 5. Природно-ресурсна складова курортів	10	2	2			6	11		1			10
Тема 6. Організація санаторно-курортної діяльності	10	2	2			6	11	1				10
Тема 7. Система управління санаторно-	10	2	2			6	11		1			10

курортним закладом												
Разом за модулем 1	78	18	18			42	77	4	3			70
Модуль 2. Курортно-рекреаційний потенціал регіонів світу												
Тема 8. Формування та регіональні проблеми розвитку курортно-рекреаційно-туристичного комплексу України	10	2	2			6	13	1				12
Тема 9. Європа - провідний рекреаційний регіон світу	10	2	2			6	11	1				10
Тема 10. Середземноморський курортно-рекреаційний комплекс - найбільш розвинений курортний комплекс світу	10	2	2			6	14	1	1			12
Тема 11. Розвиток курортно-рекреаційних комплексів американського континенту.	10	2	2			6	12	1	1			10
Тема 12. Курортно-рекреаційні комплекси країн Африки	10	2	2			6	11		1			10
Тема 13. Специфіка формування і розвитку курортно-рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії.	10	2	2			6	12		2			10
Разом за модулем 2	72	12	12			48	73	4	5			64
Усього годин	150	30	30			90	150	8	8			134

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття курортної справи та історія її розвитку	2
2.	Рекреаційний простір та курортно-рекреаційний потенціал	2
3.	Рекреаційна система як основа формування курортів	4
4.	Організація рекреаційної діяльності в курортній зоні	4
5.	Природно-ресурсна складова курортів	2
6.	Організація санаторно-курортної діяльності	2
7.	Система управління санаторно-курортним закладом	2
8.	Формування та регіональні проблеми розвитку курортно-рекреаційно-туристичного комплексу України	2
9.	Європа - провідний рекреаційний регіон світу	2
10.	Середземноморський курортно-рекреаційний комплекс - найбільш розвинений курортний комплекс світу	2

11.	Розвиток курортно-рекреаційних комплексів американського континенту.	2
12.	Курортно-рекреаційні комплекси країн Африки	2
13.	Специфіка формування і розвитку курортно-рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії.	2

4. Теми семінарських, практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття курортної справи та історія її розвитку	2
2.	Рекреаційний простір та курортно-рекреаційний потенціал	2
3.	Рекреаційна система як основа формування курортів	4
4.	Організація рекреаційної діяльності в курортній зоні	4
5.	Природно-ресурсна складова курортів	2
6.	Організація санаторно-курортної діяльності	2
7.	Система управління санаторно-курортним закладом	2
8.	Формування та регіональні проблеми розвитку курортно-рекреаційно- туристичного комплексу України	2
9.	Європа - провідний рекреаційний регіон світу	2
10.	Середземноморський курортно-рекреаційний комплекс - найбільш розвинений курортний комплекс світу	2
11.	Розвиток курортно-рекреаційних комплексів американського континенту.	2
12.	Курортно-рекреаційні комплекси країн Африки	2
13.	Специфіка формування і розвитку курортно-рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії.	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Класифікація рекреаційної діяльності	6
2.	Моделювання рекреаційної діяльності	6
3.	Рекреаційна послуга: сутність, чинники формування, елементи, класифікація	6
4.	Кліматоутворюючі рекреаційні ресурси	6
5.	Бальнеологічні та біотичні ресурси	6
6.	Курорт: поняття, структурні елементи, типологія	6
7.	Поняття санаторно-курортної діяльності	6
8.	SPA-центри та лікувальні методи	6
9.	Організація дієтичного харчування	6
10.	Правові аспекти управління санаторно-курортним закладом	6

11.	Проектування організаційної структури санаторно-курортного закладу	6
12.	Організація курортного обслуговування	6
13.	Стратегічне управління санаторно-курортним закладом	6

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист проєктів;
- пірінгове оцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму;
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинним «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Рекреаційна система як основа формування курортів		
Практична робота 1. Поняття курортної справи та історія її розвитку	ПРН 11. Знати: Характеристику курортної справи як науки. Вміти: Орієнтуватися в вимогах до курортів.	5
Практична робота 2. Рекреаційний простір та курортно-рекреаційний потенціал	ПРН 4, 5. Знати: Сутність та структуру туристичного простору та рекреаційного потенціалу. Вміти: Оцінювати рекреаційний простір та рекреаційний потенціал території.	10
Практична робота 3. Рекреаційна система як основа формування курортів	ПРН 4, 5. Знати: Сутність та структуру рекреаційної системи. Вміти: Визначати можливості створення рекреаційної системи.	10
Практична робота 4. Організація рекреаційної діяльності в курортній зоні	ПРН 1, 8, 14. Знати: Вимоги до організації рекреаційної діяльності. Вміти: Оцінювати ринок рекреаційних послуг.	5
Практична робота 5.	ПРН 4, 5. Знати: Природно-ресурсну складову	10

Природно-ресурсна складова курортів	рекреаційної діяльності. Вміти: Оцінювати природно-ресурсну складову рекреаційної діяльності на певній території.	
Практична робота 6. Організація санаторно-курортної діяльності	ПРН 1, 8, 14. Знати: Вимоги до організації санаторно-курортної діяльності. Вміти: Організувати санаторно-курортну діяльність.	10
Практична робота 7. Система управління санаторно-курортним закладом	ПРН 1, 8, 14. Знати: Вимоги до формування системи управління санаторно-курортного закладу. Вміти: Формувати систему управління санаторно-курортним закладом.	10
Самостійна робота		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1.		100
Модуль 2. Курортно-рекреаційний потенціал регіонів світу		
Практична робота 8. Формування та регіональні проблеми розвитку курортно-рекреаційно-туристичного комплексу України	ПРН 4, 5, 13. Знати: Сучасний стан розвитку рекреаційно- туристичного комплексу України Вміти: Організувати рекреаційну діяльність з урахуванням рекреаційного комплексу України	10
Практична робота 9. Європа - провідний рекреаційний регіон світу	ПРН 4, 5, 13. Знати: Зміст та особливості рекреаційного комплексу Європи. Вміти: Організувати рекреаційну діяльність з урахуванням рекреаційного комплексу Європи.	10
Практична робота 10. Середземноморський курортно-рекреаційний комплекс - найбільш розвинений курортний комплекс світу	ПРН 4, 5, 13. Знати: Зміст та особливості Середземноморського рекреаційного комплексу. Вміти: Організувати рекреаційну діяльність з урахуванням Середземноморського рекреаційного комплексу.	10
Практична робота 11. Розвиток курортно-рекреаційних комплексів американського континенту.	ПРН 4, 5, 13. Знати: Зміст та особливості рекреаційного комплексу американського континенту. Вміти: Організувати рекреаційну діяльність з урахуванням рекреаційного комплексу американського континенту.	10
Практична робота 12. Курортно-рекреаційні комплекси країн Африки	ПРН 4, 5, 13. Знати: Зміст та особливості рекреаційного комплексу країн Африки. Вміти: Організувати рекреаційну діяльність з урахуванням рекреаційного комплексу країн Африки.	10
Практична робота 13. Специфіка формування і розвитку курортно-рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії.	ПРН 4, 5, 13. Знати: Зміст та особливості рекреаційного комплексу країн Азії. Вміти: Організувати рекреаційну діяльність з урахуванням рекреаційного комплексу країн Азії.	10
Самостійна робота		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1+M2)/2*0,7≤70	

Екзамен		30
Всього	(Навчальна робота + залік) ≤100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени / заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проведення практичних занять.
2. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів.
3. Перелік запитань для тестової перевірки знань (контрольної роботи).

10. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти

1. Про туризм: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про курорти: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text>

Основна

1. Гурова Д. Д., Шморгуненко Є. О. Рекреаційна географія: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 110 с.
2. Віндюк А. В., Гурова Д. Д., Корнієнко О. М. Рекреалогія та курортна справа: Навчальний посібник для студентів спеціальностей «Готельно-ресторанна справа», «Туризм». Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 268 с.

3. Килівник В.С., Гладкий О.В., Голяченко А.О., Рудий Ю.Й., Руда І.В. Курортологія: історичні, організаційні та клінічні аспекти. К.: Вид-во : Центр учбової літератури, 2021. 232 с.
1. Клапчук В.М. Сучасна курортна справа України (вибрані лекції) : Навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2023. 89 с.
2. Мальська М. П., Малюга Л. А., Масюк Ю. О. Міжнародний курортний спаменеджмент : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 272 с.
3. Іванунік В.О., Явкін В.Г. Атрактивність рекреаційно-туристичних територій : Навч. посіб. 2-ге вид. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 248 с.
4. Мальська М.П., Бордун О.Ю., Антонюк Н.В. Медичний і оздоровчий туризм (міжнародні та національні аспекти). Навч. посіб., Київ: вид-во «Каравела», 2022. 234 с.
5. Павленко Є.Є., Ільницька Г.С., Павленко В.О. Оздоровчий туризм : навч. посібник для студентів денної форми навчання. Х. : НФаУ. 2021. 114 с.
6. Сфера послуг. Туризм і рекреація : словник / Укладачі С.В. Мельниченко, І.В. Ковальчук, І.П. Кудінова, С.І. Мосіюк, О.Б. Моргулець, В.В. Самсонова, О.А. Стретович, С.Г. Качмарчик. – К. : НУБіП України, Том 1, 2025. – 545 с.
7. Сфера послуг. Готельна справа : словник Том 2 / Укладачі Л.М. Гопкало, С.В. Мельниченко, І.П. Кудінова, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, В.В. Самсонова, Л.І. Шкварун – К. : НУБіП України, 2025. – 403 с.
8. Сфера послуг. Індустрія гостинності : словник Том 4. Частина I / Укладачі С.В. Мельниченко, Л.М. Гопкало, І.П. Кудінова, Є.В. Козловський, І.В. Ковальчук, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, С.М. Неїленко, О.А. Стретович, В.В. Самсонова, – К. : НУБіП України, 2026. – 411 с.
9. Сфера послуг. Індустрія гостинності : словник Том 4. Частина II / Укладачі С.В. Мельниченко, Л.М. Гопкало, І.П. Кудінова, Є.В. Козловський, І.В. Ковальчук, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, С.М. Неїленко, О.А. Стретович, В.В. Самсонова, – К. : НУБіП України, 2026. – 448 с.
10. Aleksandar Mratinković Leisure and Recreation Management 3G E-Learning, 2020. 321 p.
11. [Mary S. Wisnom](#), [Lisa L. Capozio](#) Spa Management: An Introduction. XanEdu Publishing Inc, 2021. 270 p.
12. Cornell V. Resorts & Recreation Management Mindshapers Co Publishing, 2020.
13. [Adam R. Szromek](#). Zrównoważony model biznesu przedsiębiorstwa uzdrowiskowego. [CeDeWu](#), 2022. 158 s.

Інтернет ресурси

1. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249826501>
2. Курорти та санаторії України. – Режим доступу: <http://zymaghory.com/Tourism?all&spa-resorts/ukr>